

ZIVSAIMNIECĪBAS KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES

PROTOKOLS

Rīgā

2016.gada 20.aprīlī

Nr.4.2-8e/2/2016

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes (turpmāk – ZKP) sēde notiek Zemkopības ministrijā (turpmāk – ZM), 23. stāva konferenču zālē. Sēde sākās 20.04.2016. plkst. 15:00 un beidzās plkst.16:35. ZKP sēdi vada Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs.

Darba kārtība:

- 1. Par degvielas, kas atbrīvota no akcīzes nodokļa, iegādes iespēju uzlabošanu piekrastes zvejniekiem (informē Zemkopības ministrija);**
- 2. Par roņu ietekmē zvejniecībai nodarīto zaudējumu finansiālo kompensāciju mehānismu izmantošanu atsevišķās ES valstīs (informē Zemkopības ministrija);**
- 3. Par roņu ietekmē zvejniecībai nodarīto zaudējumu noteikšanu. Pieejamie dati un izpētes rezultāti (informē BIOR);**
- 4. Par gada balvas zivsaimniecībā „Lielais loms” vērtēšanas komisijas sastāva saskaņošanu (informē Zemkopības ministrija);**
- 5. Informācija par priekšlikumiem grozījumiem MK noteikumos Nr.296 “Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos” un Nr. 918 “Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” (informē Zemkopības ministrija);**
- 6. Dažādi.**

Sēdē piedalās šādi ZKP locekļi:

J.Dūklavs – Zemkopības ministrs, padomes priekšsēdētājs;

N.Riekstiņš – Zivsaimniecības departamenta direktors, padomes priekšsēdētāja vietnieks;

Ģ.Krūmiņš – Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks;

A.Vaiders – Pārtikas un veterinārā dienesta Pārtikas uzraudzības departamenta Dzīvnieku izcelsmes produktu ražošanas uzraudzības daļas vecākais eksperts;

A.Bērziņš – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” direktors;

S.Sproģe – biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība" pārstāve (ar 2016. gada 20.aprīļa pilnvaru D.Strauberga vietā);

I.Voits – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" pārstāvis;

J.Pētersons – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" pārstāvis;

O.Jankovskis – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" pārstāvis;

Ē.Urtāns – biedrības "Latvijas Zvejnieku federācija" pārstāvis;

J.Dančauskis – biedrības „Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvis;

D.Šmits – biedrības "Latvijas Zivrūpnieku savienība" pārstāvis;

M.Stankevičs – biedrības "Kurzemes Zvejnieku asociācija" pārstāvis;

G.Abaja – biedrības “Latvijas Lauku forums” pārstāve;
I.Cīrulis – biedrības "Rīgas šprotes" pārstāvis.
A.Blohins – biedrības "Nacionālā zvejniecības ražotāju organizācija" pārstāvis;
M.Ziņģis – biedrības "Latvijas Zivju audzētāju asociācija" pārstāvis;
J.Apens – biedrības "Ziemeļkurzemes zivsaimnieku apvienība" pārstāvis.

Sēdē nepiedalījās šādi ZKP locekļi:

M.Veinbergs – Valsts vides dienesta Zvejas kontroles departamenta direktora vietnieks, Jūras kontroles daļas vadītājs;
E.Tinte – biedrības "Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācija" pārstāvis;

Pārējie ZKP sēdes dalībnieki:

J.Pētermanis – ZS “Kaija” pārstāvis;
A.Lapiņš – SIA “Varita” pārstāvis;
A. Rozefelds – biedrības "Latvijas Zivsaimnieku asociācija" valdes priekšsēdētājs;
S.Raituma – biedrības “Latvijas zvejas produktu ražotāju grupa” pārstāve;
K.Gramanis - Zivsaimniecības sadarbības tīkla projektu vadītājs;
L.Jirgens – biedrības “Kurzemes zvejniecības ražotāju organizācija” pārstāvis;
I.Sarma - Dubava – biedrības “Reģionālo attīstības centru apvienība” pārstāve;
G.Bergs - biedrības SIA “Baņķis” pārstāvis;
A.Neimane - Jordane – SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Zivsaimniecības sadarbības tīkla pārstāve;
K.Pavlova – LAD Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta direktora vietniece, Zivsaimniecības daļas vadītāja;
I.Rancāne – LAD Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta Valsts atbalsta daļas vadītāja;
G.Korņilovs – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs;
D.Ustups - Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” Zivju resursu pētniecības departaments Jūras nodaļas vadītājs;
I. Štromberga - Lauku attīstības atbalsta departamenta Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vecākā referente;
J.Lagūns – Zivsaimniecības departamenta direktora vietnieks;
I.Bārtule - Zivsaimniecības departamenta Zvejas pārvaldība un zivju resursu nodaļas vadītāja vietniece;
E.Kubliņa – Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītāja;
A.Stahovskis - Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītāja vietnieks;
S.Jansone – Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vadītāja vietniece;
I.Rutkovska - Zivsaimniecības departamenta Zvejas pārvaldība un zivju resursu nodaļas vecākā referente;
L.Ankviča - Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vecākā referente;
I.Muriņa – Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vecākā referente;
K.Pilskalns – Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vecākais referents.

Protokolē:

O.Adamenko – Zivsaimniecības departamenta Zivsaimniecības stratēģijas nodaļas vecākā referente.

Sēdes gaita:

J. Dūklavs atklāj ZKP sēdi un ierosina apstiprināt darba kārtību un sākt jautājumu izskatīšanu.

ZKP locekļiem nav iebildumu vai priekšlikumu par ierosināto darba kārtību.

1. Par degvielas, kas atbrīvota no akcīzes nodokļa, iegādes iespēju uzlabošanu piekrastes zvejniekiem (informē Zemkopības ministrija);

N.Riekstiņš informē, ka saskaņā ar likumu “Par akcīzes nodokli” un uz tā pamata izdotajiem tiesību aktiem, kuģiem, kurus izmanto zvejniecībā, ir tiesības iegādāties no nodokļa atbrīvotu marķētu dīzeļdegvielu. Tomēr ne visi piekrastes vai iekšējo ūdeņu zvejnieki spēj to izmantot, jo tie nevar vai arī tiem ekonomiski nav izdevīgi iegādāties dīzeļdegvielu ostu teritorijā, kur tā vienīgi ir pieejama. Tāpēc būtu jāveic grozījumi Ministru kabineta noteikumos, kas atļautu iezīmēto (marķēto), zvejas kuģiem paredzēto dīzeļdegvielu tirgot zvejniekiem arī degvielas uzpildes stacijās ārpus ostu teritorijām. Pašreiz spēkā esošais tiesiskais regulējums šādu iespēju nepieļauj. Papildus tam, lai nodrošinātu iespēju zvejniekiem, kuri nodarbojas ar komercdarbību zvejniecībā, izmantot likumā noteikto atbrīvojumu un iegādāties iezīmētu (marķētu) dīzeļdegvielu degvielas uzpildes stacijās, Lauku atbalsta dienests izveidos klientu datu bāzi, kurā būs iespēja reģistrēt visus zvejniekus, kas nodarbojas ar komerciālo zveju.

Vēl N.Riekstiņš informē ZKP, ka par šo jautājumu ZM rīkojusi vairākas sanāksmes ar piekrastes zvejniekiem, degvielas tirgotājiem, Finanšu ministriju, Valsts ieņēmumu dienestu un Lauku atbalsta dienestu, kurās apsprieda iespējamās problēmas risinājumus. Tā rezultātā 2016. gada martā par tālāko nepieciešamo rīcību tika parakstīts ZM valdības apspriedes protokols, kā arī š.g. aprīlī Finanšu ministrijā tika iesniegta vēstule ar ZM priekšlikumu problēmas risinājumam, kas saistīts ar attiecīgu normatīvo aktu grozījumu veikšanu un ir Finanšu ministrijas kompetencē.

ZKP par darba kārtības 1.jautājumu nolēma atbalstīt nepieciešamo normatīvo aktu grozījumu procesa virzību, kas piekrastes un iekšējo ūdeņu zvejniekiem vienkāršotu un radītu papildus iespēju iegādāties dīzeļdegvielu, kas atbrīvota no akcīzes nodokļa.

2. Par roņu ietekmē zvejniecībai nodarīto zaudējumu finansiālo kompensāciju mehānismu izmantošanu atsevišķās ES valstīs (informē Zemkopības ministrija);

E.Kubliņa informē par kompensāciju mehānismu par roņu nodarītajiem zaudējumiem zvejniekiem Zviedrijā, Igaunijā, Somijā un Lietuvā (informācija pievienota šī protokola 1.pielikumā). Tiek vērsta uzmanība, ka kompensāciju mehānisma ieviešanai ir jābalstās uz zinātnisku izvērtējumu par roņu ietekmi uz zvejniecību un kompensāciju izmaksa būtu paredzēta tikai ekonomiski aktīvajiem piekrastes zvejniekiem, kā arī, izvēloties ieviest jaunu EJZF pasākumu kompensāciju nodrošināšanai, būtu jāveic grozījumi Rīcības programmā zivsaimniecības attīstībai 2014-2020, nolemjot, no kura pasākuma tiek pārdalīts nepieciešamais finansējums.

I.Voits uzskata, ka, pirms lemt par jauna EJZF pasākuma izveidošanu roņu nodarīto zaudējumu kompensācijām, ir jāņem vērā ekonomiski aktīvo zvejnieku skaits un jāizvērtē vai pie kompensācijas izmaksas nosacījumiem administratīvie izdevumi būtu samērīgi.

J.Dančauskis norāda, ka roņu dēļ zvejnieki vairs nezvejo lašus Rīgas jūras līcī. Roņi nodara zvejniekiem ievērojamus zaudējumus – bojā zvejas rīkus un izēd zivis, tādēļ zvejniekiem šādās zvejas vietās nav nozveju un nav arī attiecīgo ieņēmumu.

N.Riekstiņš uzskata, ka zvejnieku ieņēmumi ir viens no kompensāciju izmaksu pamatiem, jo kompensācija nevar tikt maksāta, ja nav nozvejas vai arī zvejas uzņēmuma ieņēmumi ir "0" vērtībā.

Ē.Urtāns ierosina izvērtēt iespēju ekonomiski aktīvajiem zvejniekiem piešķirt atlaides rūpniecisko zvejas tiesību nomā samazinot maksu par zvejas rīkiem. Šādā gadījumā, nebūtu jāgroza Rīcības programma, bet tikai Latvijas Republikas normatīvie akti.

ZKP par darba kārtības 2.jautājumu nolēma nerisināt atbalstu piekrastes zvejniekiem roņu nodarīto zaudējumu kompensācijām Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014-2020 ietvaros, bet tā vietā izvērtēt iespēju ekonomiski aktīvajiem zvejniekiem, kurus skar roņu ietekme, ieviest atlaižu sistēmu rūpniecisko zvejas tiesību nomā samazinot maksu par zvejas rīku limita izmantošanu;

3. Par roņu ietekmē zvejniecībai nodarīto zaudējumu noteikšanu. Pieejamie dati un izpētes rezultāti (informē BIOR);

G.Korņilovs prezentē BIOR sagatavoto informāciju par roņu ietekmes uz jūras piekrastes zvejniecību novērtējuma veikšanas gaitu, līdz šim apkopoto informāciju un tās analīzi (prezentācija pievienota šī protokola 2.pielikumā). G.Korņilovs informē, ka vēl joprojām zvejnieku atsaucība anketu aizpildīšanā nav liela, līdz ar to BIOR nav pietiekamu datu pilnvērtīga novērtējuma veikšanai. Zvejnieku piedalīšanās anketu aizpildīšanā ir brīvprātīga un anonīma. Ir izsūtīta 141 anketa visiem piekrastes zvejniekiem. Pavisam saņemtas 17 atbildes anketas, savukārt statistika liecina, ka anketēšanas periodā kopā ir zvejojuši vismaz 92 zvejnieki. G.Korņilovs aicina zvejniekus aktīvāk aizpildīt roņu uzskaites anketas un iesniegt tās BIOR. G.Korņilovs vērš uzmanību, ka, ņemot vērā esošos datus, var secināt, ka roņi nodara zvejniekiem pietiekoši lielus zaudējumus.

J.Dūklavs un N.Riekstiņš uzsver roņu uzskaites anketu aizpildīšanas svarīgumu. Dati ir nepieciešami BIOR zinātniskajam novērtējumam, lai noteiktu roņu ietekmē zvejniecībai nodarīto zaudējumu apjomu. Bez šāda BIOR novērtējuma nevar lemt ne par kompensācijas iespējām, ne par atlaidēm, ne arī par iespējamām atļaujām roņu skaita ierobežošanai.

A.Bērziņš atzīst, ka, neskatoties uz to, ka BIOR nodrošina zvejniekiem plašas ziņošanas iespējas – pasts, elektroniskās anketas e-pastā, ieskanētu anketu iesūtīšana, anketu iesniegšana BIOR pētniekiem vai BIOR personīgi, atsaucība no zvejnieku puses ir ļoti zema.

ZKP par darba kārtības 3.jautājumu nolēma:

3.1. pieņemt zināšanai BIOR sniegto informāciju par roņu ietekmes uz jūras piekrastes zvejniecību novērtējuma veikšanas gaitu;

3.2. atkārtoti aicināt zvejniekus atsaucīgāk pildīt Roņu uzskaites žurnālus un iesniegt tos BIOR datu apkopošanai un BIOR par turpmākajiem roņu radītā zaudējuma novērtējuma rezultātiem informēt ZKP.

4. Par gada balvas zivsaimniecībā „Lielais loms” vērtēšanas komisijas sastāva saskaņošanu (informē Zemkopības ministrija).

N.Riekstiņš informē, ka pamatojoties uz ZKP 2016. gada 25.janvāra sēdē nolemto, gada balvas zivsaimniecībā “Lielais loms” vērtēšanas komisijas sastāvā tiek piedāvāts iekļaut valsts institūciju un ar zivsaimniecības nozari saistīto jomu pārstāvjus, kas deleģēti no Lauku atbalsta dienesta, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR”, Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla, Zivsaimniecības vietējās rīcības grupas, Zvejniecības piekrastes ūdeņos, Zvejniecības aiz piekrastes ūdeņos, Akvakultūras un Zivju produktu pārstrādes. Visas komisijā iekļautās valsts iestādes un ar zivsaimniecības nozari saistītie uzņēmumi un organizācijas izvirzīja savus pārstāvjus darbam vērtēšanas komisijā.

J.Dūklavs ierosina no Zemkopības ministrijas komisijā iekļaut N.Riekstiņu un D.Mucenieci.

ZKP par darba kārtības 4.jautājumu nolēma atbalstīt gada balvas zivsaimniecībā „Lielais loms” vērtēšanas komisijas izveidošanu šādā sastāvā:

Zemkopības ministrijas:

1. Normunds Riekstiņš – Zivsaimniecības departamenta direktors;

2. Dagnija Muceniece – Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja;

Lauku atbalsta dienesta:

3. Rinalds Vācers – Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta direktors;

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR”:

4. Aleksandrs Kozlovskis - Zivju resursu pētniecības departamenta Informācijas un datu nodaļas vadītājs;

Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla:

5. Agnese Neimane- Jordane - SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Zivsaimniecības sadarbības tīkla projektu vadītāja;

Zivsaimniecības vietējās rīcības grupas:

6. Dzintra Eizenberga – Biedrības “Latvijas Lauku forums” pārstāve;

Zvejniecības piekrastes ūdeņos:

7. Juris Dančauskis – Biedrības “Latvijas Zvejnieku federācija” pārstāvis;

Zvejniecības aiz piekrastes ūdeņos:

8. Ivars Janeks - Biedrības “Latvijas zivsaimnieku asociācija” pārstāvis;

Akvakultūras:

9. Egīls Tinte - Latvijas vēžu un zivju audzētāju asociācijas pārstāvis;

Zivju produktu pārstrādes:

10. Andris Bite – Biedrības “Latvijas Zivrūpnieku savienība” pārstāvis.

5. Informācija par priekšlikumiem grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr.296 “Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos” un Nr. 918 “Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” (informē Zemkopības ministrija);

N.Riekstiņš informē par ZM topošajiem grozījumiem MK 2007. gada 2. maija noteikumos Nr.296 “Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos” un MK 2009. gada 11. augusta noteikumos Nr. 918 “Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” (prezentācija pievienota šī protokola 3.pielikumā).

M.Stankevičs informē par biedrības “Kurzemes Zvejnieku asociācija” iesniegto priekšlikumu pagarināt lucīšu murdu izmantošanas laiku, norādot, ka, līdz ar straujo apaļā jūras grunduļa izplatību Baltijas jūras piekrastē, piekrastes zvejnieki plāno pilnveidot lucīšu murdus šīs invazīvās zivju sugas intensīvākai zvejai. Apaļie jūras grunduļi piekrastē parādās jau aprīļa sākumā un tad var tikt uzsākta šo zivju aktīva zveja, taču izmantot lucīšu murdus atļauts tikai no 1. maija līdz 1. oktobrim. Tāpēc biedrība ierosina pagarināt lucīšu murdu izmantošanas laiku no 1.aprīļa līdz 1. novembrim Baltijas jūras piekrastē, kur notiek aktīvākā apaļā jūras grunduļa zveja. M.Stankevičs norāda, ka šogad divu nedēļu laikā jau ir nozvejotas ap 100 t jūras grunduļu.

ZKP par darba kārtības 5.jautājumu nolēma:

5.1. atbalstīt ZM sagatavotajos Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumu Nr.296 “Noteikumi par rūpniecisko zveju teritoriālajos ūdeņos un ekonomiskās zonas ūdeņos” un Ministru kabineta 2009. gada 11. augusta noteikumu Nr. 918 “Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” grozījumu projektos iekļautos priekšlikumus un to tālāko virzību;

5.2. BIOR izvērtēt biedrības “Kurzemes Zvejnieku asociācija” iesniegto priekšlikumu pagarināt lucīšu murdu izmantošanas laiku apaļo jūras grunduļu zvejai Baltijas jūras piekrastes ūdeņos un pozitīva BIOR atzinuma gadījumā ZM arī šo priekšlikumu iekļaut gatavojamajos noteikumu projekta grozījumos.

6. Dažādi:

6.1. Par biedrības “Nacionālās zvejniecības ražotāju organizācija” Ministru kabineta 2015. gada 28. jūlija noteikumu Nr. 441 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā "Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana”” grozījumu priekšlikumu.

N.Riekstiņš informē par biedrības “Nacionālās zvejniecības ražotāju organizācija” ZKP adresētā vēstulē izteikto priekšlikumu par MK 2015. gada 28. jūlija noteikumu Nr. 441 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā "Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana”” 20.punkta grozījumiem, paredzot vienam atbalsta pretendētājam kopējo attiecināmo izmaksu summas 2014.-2020. gada plānošanas periodā palielināšanu par vienu miljonu eiro, t.i., līdz 4 miljonu eiro.

ZKP par darba kārtības 6.1. jautājumu nolēma atbalstīt biedrības “Nacionālās zvejniecības ražotāju organizācija” priekšlikumu par attiecināmo izmaksu summas vienam pretendentam palielināšanu līdz četriem miljoniem eiro pasākumā "Pievienotā vērtība, produktu kvalitāte un nevēlamu nozveju izmantošana”.

6.2. Par Latvijas Republikas Carnikavas novada domes priekšlikumu par atbalsta sniegšanu izkraušanas vietām iekšējos ūdeņos.

N.Riekstiņš informē par Carnikavas novada domes ZKP adresēto vēstuli (vēstule pievienota šī protokola 4.pielikumā) par atbalsta sniegšanu izkraušanas vietām iekšējos ūdeņos.

Ņemot vērā to, ka Carnikavas novada domes pārstāvji uz ZKP sēdi nav ieradušies, ZKP paliek neskaidri vairāki jautājumi saistībā ar iesniegto priekšlikumu, t.sk. attiecībā uz plānoto izkraušanas vietas izbūvi, piestātnes garumu, piestātnei izmantojošo zvejas kuģu un zvejniecības uzņēmumu skaitu,

ZKP par darba kārtības 6.2. jautājumu nolēma pieņemt zināšanai Latvijas Republikas Carnikavas novada domes priekšlikumu par atbalsta sniegšanas iespējām izkraušanas vietām iekšējos ūdeņos.

6.3. Latvijas Pašvaldību savienības ierosinājums izskatīt jautājumu par EJZF atbalsta paredzēšanu pašvaldības ceļiem ar cieto segumu Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014-2020 pasākuma "Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana"" ietvaros, ņemot vērā Mērsraga novada pašvaldības vēstulē izteikto priekšlikumu.

N.Riekstiņš informē, par Mērsraga novada pašvaldības vēstuli ar priekšlikumu Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda pasākumā "Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana" paredzēt atbalstu arī pašvaldības ceļu ar cieto segumu būvniecībai.

J.Dūklavs norāda, ka ceļu ar cieto segumu būvniecība vai pārbūve netiek atbalstīta ne Lauku attīstības fonda, ne EJZF pasākumu ietvaros, jo izdevumi šādiem ceļiem ir nesamērīgi salīdzinot ar minētajos fondos pieejamo līdzekļu ierobežotajiem apjomiem. Turklāt par Mērsraga novada pašvaldības ierosinājumu ZM jau ir sniegusi atbildes vēstuli.

ZKP par darba kārtības 6.3. jautājumu nolēma pieņemt zināšanai Latvijas Pašvaldību savienības ierosinājumu.

Ministrs

J.Dūklavs

ORIĢINĀLS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU